

## **Bevestiging en intrede Dorien Keus**

Zondag 17 mei 2026

**Schriftlezing:** 1 Korintiërs 1:18-31

### **Overdenking**

Gemeente van Christus, lieve mensen.

*Geliefde* mensen, heb ik pas van Edward geleerd.

Wie is er wijs? Wie is er dwaas? We lijken het niet meer te weten. Alles wat vroeger waar was: Amerika is onze vriend, mensenrechten zijn belangrijk, langzaam wordt de wereld een betere plek – het lijkt niet meer zo te zijn. De wereld staat op z'n kop. En in de chaos zijn zó veel stemmen die ons vertellen wat we moeten denken, wat we moeten eten, welke keuzes we moeten maken, dat we het af en toe niet meer weten. Wie zijn de wijzen? Wie zijn de dwazen? Wat is nou wijsheid?

Wie de vraag “Wat is wijsheid?” aan Google stelt, krijgt eerst verschillende pagina's met definities en een boek van Paul Verhaege over wijsheid. Ook hoog scoort een pagina van de Protestantse Theologische Universiteit waarin mensen die wijsheid zoeken, wordt aangeraden theologie te gaan studeren.

Google mag dat vinden, maar misschien is het helemaal niet zo wijs om theologie te gaan studeren. En misschien is het wel regelrechte dwaasheid om predikant te worden op dit moment. Want stap ik niet op een zinkend schip? Wie ziet nog wijsheid in christelijk geloof? Zo goed gaat het niet met de kerken in Nederland en zeker niet in Noord-Holland. Trouw tekende het pas nog netjes uit. Noord-Holland kent precies 7% protestanten en die zijn verdeeld over verschillende kerkgenootschappen. Er zijn grote vragen voor kerken – ook hier – over de leeftijdsopbouw, de hoeveelheid vrijwilligers, over gebouwen. Is het geen dwaasheid om je hieraan te verbinden?

Mij hielp het om het begin van de brief van Paulus aan de Korintiërs te lezen. En daarom doen we dat ook hier vanmiddag. Nou was Korinthe in het jaar 57 bepaald geen Beverwijk anno 2026.

Korinthe, op het Griekse Peloponnesos was in de tijd van Paulus een welvarende handelsstad. Dat bracht de 'grote stadsproblematiek' met zich mee. Enerzijds waren er veel mensen die het goed hadden, een luxe leven leidden. Zij bouwden grote, rijkversierde tempels voor de Griekse goden. Maar ook mensen die het minder getroffen hadden, vonden in Korinthe hun plek.

Paulus had Korinthe rond het jaar 50 bezocht en er was een kleine christelijke gemeenschap ontstaan. Mensen die geloofden in Jezus' dood en opstanding en die wilden leven zoals Hij. Paulus onderhield contact met de gemeente door middel van brieven. Uit een van die brieven hoorden we vanmorgen een gedeelte.

De christelijke gemeenschap in Korinthe bevond zich, net als de kerk nu, in de marge. De meeste inwoners van Korinthe vonden de christelijke boodschap maar dwaasheid. En niet zomaar dwaasheid, maar een soort liederlijke dwaasheid. Iets waar je je ver van moest houden. De boodschap van het evangelie botste totaal met de heersende ideeën uit die tijd. In de tijd van de Korintiërs waren dat de joodse leer en de Griekse wijsheid. Het christelijk geloof in God die mens werd, die gekruisigd werd en weer opstond was aanstootgevend voor veel joden: want wie als misdadiger sterft, kan nooit de Messias zijn. Ook voor Grieken was christelijk geloof dwaasheid, want zij vonden dat een god niet menselijk kon zijn en zeker niet kon sterven. Een god in het Griekse denken was sterk, knap en had het eeuwige leven.

Paulus neemt in zijn brief aan de gemeente in Korinthe de handschoen op en speelt met wat wijsheid en dwaasheid zijn. Hij gebruikt graag tegenstellingen: eenheid en verdeeldheid, kracht en zwakheid, wijsheid en dwaasheid. Paulus betoogt dat wat mensen wijs vinden, in Gods ogen dwaas is. En andersom.

Wijsheid was een belangrijk thema, zowel voor joden als voor Grieken, als voor de eerste christenen. Griekse filosofen verdiepten zich in de wijsheid. In de Hebreeuwse Bijbel is wijsheid een regelmatig voorkomend thema. Wie de Bijbel leest, kan de indruk krijgen dat het om wijsheid gaat, niet om dwaasheid. In de Psalmen wordt Gods wijsheid bezongen en de wijze mens die zich aan Gods geboden houdt. De dwaas is degene die dit niet doet.

Wijsheid komt van God. Job, de goede mens, die zo veel te lijden had, ontdekt dat je wijsheid niet kunt bezitten. Dat het lastig is voor mensen haar te ontdekken. Hij zegt erover:

Maar de wijsheid – waar moet je haar zoeken,  
en het inzicht – waar is het te vinden?  
Geen sterveling kent de weg erheen,  
de wijsheid is niet in het land der levenden.

En precies op dit spoor gaat Paulus verder. Dat wat wij goed, mooi, indrukwekkend vinden, hoeft dat niet te zijn bij God. En het werkt ook andersom: dat wat wijs is en van God komt, vinden mensen vaak dwaasheid. Ook toen al werd er gedacht: “Wie de christelijke boodschap gelooft, begrijpt niets van de wereld.”

Maar dat is wel precies Paulus' boodschap: Gods liefde voor wat en voor wie door mensen verworpen wordt. Dat zien we in Jezus: door mensen veracht, vernederd, mishandeld, gekruisigd. Gods kind. En hetzelfde geldt voor mensen die door onze maatschappij worden uitgekotst. In zijn menswording kiest God radicaal voor mensen in hun kwetsbaarheid. God kiest niet de sterkste, de slimste, beste. (...) God heeft een voorkeur voor wie het niet getroffen heeft in het leven. Voor wie niet gehoord wordt. Voor de mensen op wie neergekeken wordt.

Blijkbaar bestond de gemeente in Korinthe voor een groot deel uit deze mensen. Want, schrijft Paulus: “Onder u zijn er niet veel die naar menselijke maatstaven wijs zijn, niet veel die machtig zijn, niet veel die van voorname afkomst zijn.”

Ook al was de tijd en de plaats heel anders, wel herkennen wel iets van de eerste christenen daar in Korinthe. Want we kunnen ervaren dat mensen het maar dwaas vinden dat we geloven. Dat we naar de kerk gaan. Dat we moeten verdedigen waarom we hier zitten. Wat ons hier aantrekt. Want leg maar eens uit dat je gelooft in God, in Jezus, die stierf en weer opstond. In de heilige Geest, wier komst we volgende week vieren. Het staat zo haaks op het denken van veel anderen.

Maar juist deze tegenstelling tussen wijs en dwaas kan ons helpen. Door te zoeken, door oog te hebben voor wat in deze wereld verworpen wordt, komen we iets van Gods wijsheid op het spoor. Ik moest aan twee eigen ervaringen denken.

De eerste ontstond toen ik negen jaar geleden samen met zes andere vrouwen vrijwilligerswerk deed op Lesbos. We maakten ontbijt en deden activiteiten met vrouwen en kinderen in vluchtelingenkamp Kara Tepe. Daar was alles redelijk aan kant. Maar elke dag reden we langs dat andere vluchtelingenkamp dat je in die tijd op Lesbos had. Het kamp waar alles veel minder goed geregeld was. Waar mensen buiten sliepen. Waar sanitaire voorzieningen totaal ontoereikend waren. Waar vrouwen zich niet veilig voelden. Waar regelmatig brand uitbrak.

Dat kamp heette Moria. Het oud-griekse woord voor ‘dwaasheid’ is moría. De klemtoon ligt net anders, maar de betekenis is hetzelfde. De naam kon niet toepasselijker zijn. Wie daar woonde, merkte hoe weinig plaats er voor haar of hem was in Europa. Het kamp stond voor de dwaasheid van ons systeem, waarin mensen jarenlang vastzitten op eilanden aan de rand van Europa en waarin we hebben besloten wie er wel en niet bijhoren op ons continent. En in dat kamp waren mensen zo dwaas om te helpen. Om maanden- of zelfs jarenlang daar te zitten en te dweilen met de kraan open. Om te blijven geloven in recht en in een menswaardige toekomst voor mensen op de vlucht.

Dwaasheid kwam ik ook tegen bij mijn scriptie-onderzoek. Dat ging over straatpastores en medewerkers van inloophuizen. Hun werk wordt bemoeilijkt door toegenomen agressie en zelfs geweld op hun werkplek. Zij weigeren mee te gaan met oplossingen als een beveiliging bij de deur of poortjes of een toelatingsbeleid. Vaak vanuit hun christelijke spiritualiteit, gaan zij tot het uiterste om een relatie aan te gaan met de mensen die zij tegenkomen. Want die ander, hoe verwaasd ook door alcohol of trauma, is ook een mens. Een medeschepsel. Iemand die dezelfde levensadem in zich draagt. Ook bij agressie. En dus gaan deze mensen heel ver, soms met gevaar voor eigen lijf en leden om in contact te komen. Of om een relatie te herstellen. Om weer opnieuw te beginnen met iemand. Dwaasheid zou je zeggen. Maar wel dwaasheid die ons iets van God laat zien.

Deze dwaasheid, Gods wijsheid, die voor ons dwaasheid lijkt, de dwaasheid van de gekruisigde en opgestane Christus, roept ons ertoe op om geen genoeg te nemen met de status quo. Met de situatie zoals die nu eenmaal bestaat. Deze dwaasheid opent

onze ogen voor wie niet meetelt in onze samenleving. Deze dwaasheid oefenen, dat is een levenslange taak voor ons, voor ons als christelijke gemeenschap. Dwaasheid misschien om je daaraan te verbinden. Maar ik word hier geen predikant omdat de kerk zo succesvol is. Ik word hier predikant omdat ik geloof in de wijsheid van God, onze Schepper. In Gods liefde voor mensen, die we niet altijd kunnen bevatten, maar die opduikt op onverwachte plekken. Ik word hier predikant omdat hier mensen gezamenlijk proberen te leven naar Gods geboden. Omdat ik geloof dat ook hier meer mogelijk is dan wij mensen denken.

De Benedictijnse zuster Ruth Fox verwoordde het als volgt in een gebed:

“Moge God ons zegenen met genoeg dwaasheid  
om te geloven dat we een verschil kunnen maken in de wereld,  
zodat wij kunnen doen waarvan anderen zeggen dat het niet gedaan kan worden.”  
Amen.